

РЕШЕНИЕ

06.05.2019

с. Введенская Слобода

КАРАР

№72-312

**Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистэсе авыл жирлеге
территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү
урыннарын карап тоту Кагыйдәләрен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары
турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон,
Россия Федерациисе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел каары
белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм
корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре»
СанПиН 2.2882-11 туры китереп,

**Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистэсе авыл жирлеге
карап чыгарды:**

1. Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистэсе авыл жирлеге
территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга(1нче
кушымта).
2. Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистэсе авыл жирлеге
территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга(2 нче
кушымта).
3. Өлеге каарарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми
порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Введенский
Бистэсе авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

**Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Введенский Бистэсе авыл жирлеге Башлыгы**

Д.В. Морозов

Югары Ослан муниципаль районы
Введенский Бистәсе авыл жирлеге Советының
06.05.2019 елда кабул ителгән
72-312 номерлы Каарының
№ 1 күшымта

**Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистәсе авыл жирлеге
территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибе.**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жәмәгать зиратлары эшчәнлегенең әлеге тәртибе (алга таба – Тәртип) "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. "Жирләү һәм жирләү эше турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, жирлек территориясендә гражданнар өчен әлеге Кагыйдәләр нигезендә жир биләмәсө (жәсәдләр) өчен түләүсез жир кишәрлеге бирү гарантияләнә.

1.2. Гражданнар үзләре Введенский Бистәсе авыл жирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән жирләүне оештыра.

1.3. Введенский Бистәсе авыл жирлеге Башкарма комитеты зиратны Карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү эшләрен башкара.

2. Жирләү тәртибе

2.1. Жирләү-кешенең жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күмү жәмәгать зиратларында башкарыла:

- Введенский Бистәсе авылы - (катнаш)
- Медведково авылы (катнаш)
- Савино авылы (катнаш)
- Елизаветино авылы (катнаш)
- Петропавловское Бистәсе (катнаш)

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күмү ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны курсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул жирләүне үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм йолаларны исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларында ялғыз, туган жир биләмәләре (зоналары) аерым жир кишәрлекләре карала. Башка төр күмү каралмаган.

2.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме жирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участокта үлгән ирнең яки якын туганының жирләрен жирләүне гарантияләү өчен билгеләнә.

2.6. Жирләү өчен бушлай бирелә торган жирләрнең күләме:

Күмелү тере Жир кишәрлекләре күләме

Озынлыгы,

м Кинлеге,

М Мәйданы,

КВ. М

Ялғыз күмүлөр	3,5	2,0	7,0
Туганнар каберлеклөре	3,5	4,0	14,0
Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гайлә күмүе	3,5	8,0	28,0

Ялғыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якыннары, туганнары (балалары, уллыкка алынган, уллыкка алучылар, туганнары, онықлары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга табашулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүнә гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлык яисә гайлә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якын туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүнә гамәлгә ашыра алмаган гражданнар турында билгеле булмау.

Туганнарны жирләү-мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мәрхүмне жирләгендә, ягъни Башкарма комитетка мөрәжәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гайлә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гайлә (нәсел) жирләү урыннары мәрхүмне жирләгендә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш, қыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлығы 2,0 м дан да ким булмаска тиеш, кинлеге — 1,0 м, тирәнлеге — 1,5 м дан да ким булмаска тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендейге корылмаларны урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендей корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жирләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жирләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки күршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биеклеге 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындагы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очракларыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләрне) һәм койманы куллану срокы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары тәзелеш нормаларының һәм кагыйдәләрнең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәпләре һ.б.) аларның милкә булып тора.

3.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты билгеләнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганды, соңылары законда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылышыра мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

4.1. Зиратлар көн саен ачык.

4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынылыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр хокуклы:

- әлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләрне урнаштыру;
- кабер участогында чәчәкләр утырту;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.

4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

— авыл жирлеге Башкарма комитетына гражданлық хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклыкны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгеләнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;

- зиратлардагы һәйкәлләрне, жиналарны бозарга, территорияне чүпләргә;
- яшел үсентеләрне ватарга, чәчәкләр өзөргә, веноклар жыярга;
- этләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, жиләк-жимеш, гәмбә жыярга;
- грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;
- бу урыннарда үз белдеге белән жирләү рәхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тире мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чарапары кулланыла;
- зират территориясенең жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.

4.6. Әлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы.

Югары Ослан муниципаль районы
Введенский Бистәсе авыл жирлеге Советының
06.05.2019 елда кабул ителгән
72-312 номерлы карарына
№ 2 күшымта

**Югары Ослан муниципаль районы Введенский Бистәсе авыл жирлеге
территориясендә күмү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләре**

Жирләү урыннарын карап тотуның өлеге Кагыйдәләре (алга таба — Кагыйдәләр) "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. «Жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, авыл жирлекендә жирләү урыннарын тиешле тәртиптә тотуны тәэммин итү, зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Жир кишәрлекләрен һәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясе жирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- керү юлы;
- күмү урыны;
- зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялғыз күмү, туганнарны күмү, гайлә күмүе һәм мемориаль корылмалар өчен жир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен жир кишәрлекләре карала.

2. Күмү урыннарын жиһазлау һәм яшелләндеру

2.1. Жирләү урыннарын яшелләндеру һәм тәзекләндеру гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Жирләү урыннарын тәзү һәм тәзекләндеру буенча барлык эшләр дә булган агачларның, куакларның һәм үсемлек грунтларының максималь сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын тоту

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә жирләү урыннарын (зиратларны) тоту авыл жирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

3.2. Авыл жирлеге Башкарма комитеты тәэммин итәргә тиеш:

- жир кишәрлекен күмү өчен билгеләнгән норманы үтәү;
- инженерлык жиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны тәзек хәлдә карап тоту һәм аларны ремонтлау;
- зират территорииясендә яшелләндеру, яшел үсентеләрне карау һәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы жыештыру һәм чүпне вакытында чыгару;
- янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәү;
- чүп жыю өчен контейнер мәйданчыкларын тәзекләндеру;

4. Жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм җаваплылык

4.1. Өлөгө қагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

- Авыл җирлөгө Башкарма комитеты;
- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Өлөгө қагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган әйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла.